

**[Statsministeren.]**

Det ærede medlem hr. Niels Ravn gentog imidlertid sin påstand om, at hensigten med disse lovforslag, eller med en del af dem, var en socialisering af Danmarks jord til trods for, at såvel landbrugsministeren som indenrigsministeren klart havde tilbagevist denne påstand. Jeg vil gerne understrege, at disse foranstaltninger ikke kan føre til noget sådant; det måtte jo forudsætte, at væsentlige dele af den jord, der gennem forkøbsretten falder i statens eje, skulle forblive i statens eje, og det er jo udtrykkeligt sagt og gentaget — sagt allerede ved fremsættelsen og gentaget her i dag — at dette ikke er tilfældet.

**Landbrugsministeren (Skytte):** Jeg vil gerne rette et par korte bemærkninger til det ærede medlem hr. Peter Larsen.

Jeg må først takke det ærede medlem for hans omsorg for de radikale. Den er næsten lige så stor som den, han udviser over for husmændene, men jeg tror faktisk, at begge parter klarer sig særdeles godt med — eller uden — denne omsorg.

Må jeg derudover sige, at jeg synes, at det ærede medlem var så underligt selvmodsigende i sin sidste replik. Det ærede medlem nævnte de tyske tilstande. Jeg tror ærlig talt ikke, det var udtryk for, at det ærede medlem ønsker de samme tilstande i Danmark. De er i hvert tilfælde mindre liberale. I Tyskland kan efter loven kun landmænd få lov til at købe jord, og det var ikke det, tror jeg, det ærede medlem ønskede. Det er ellers noget af det, vi kan forhandle om, selv om jeg for min del ikke ønsker at gå så vidt.

Man har grebet min udtalelse om, at jeg ønsker at dirigere jorden derhen, hvor der er brug for den, og det ønsker det ærede medlem ikke. Det forstår jeg ærlig talt ikke. Det, jeg spurgte om i forbindelse med spørgsmålet om nedlægning af mindre landbrug, var jo, hvor grænsen skulle være, for at man kunne tillade nedlægning. Jeg vil gerne gentage, at dér er det for mig afgørende — hvis vi forhøjer denne grænse — at vi søger at sikre, at den jord, der gives fri, fortrinsvis sammenlægges med de ejendomme, der er for små i dag, og ikke kommer ud i det, vi kan kalde fri handel,

til sammenlægning med de store brug, som faktisk ingen brug har for jorden.

Man har spurgt mig, hvilke ændringer jeg ønskede, hvad det var, jeg ville opnå med disse love. Jeg skal gerne sige her, at jeg anser det for at være af meget stor betydning, at vi har en forkøbsret bl. a. til de rekreative områder, men også til fremskaffelse af tillægsjord til de for små brug, og derfor tror jeg, man må indstille sig på, at der er en sammenhæng i de forslag, jeg har fremsat. Ingen af dem kan vel gennemføres enkeltvis. Man kan ikke forvente gennemført videregående samdriftbestemmelser, hvis man ikke samtidig sikrer, at en mand, der vil købe en ejendom for at drive den sammen med en anden ejendom, forinden skal tilbyde den til staten, der så kan gøre sin forkøbsret gældende, hvis der er brug for denne jord til tildeling til for små brug.

Til det ærede medlem hr. H. C. Toft skal jeg ikke gøre mange bemærkninger. Han sagde heller ikke mange til mig. Jeg har tidligere begrundet bopælspligten, først og fremmest med Danmarks eventuelle tilslutning til det større fællesskab. Det er også dér, den har sin mest udprægede værdi, og kommer vi ikke med dér, ja vel, så kan vi i hvert fald undvære den i denne forbindelse. Det er jeg parat til at forhandle om, men jeg kan ikke forstå, hvis man nu allerede afskriver muligheden for at komme med i et større fællesskab, som jeg for min del i hvert fald ikke vil være med til at afskrive.

For dog at være enig med det ærede medlem hr. H. C. Toft i nogle ting vil jeg sige til ham, at når han mener, at fordi de er modstandere af det, sker det nok alligevel, det er der ikke noget at gøre ved, at deri er jeg fuldkommen enig med ham.

Derudover skal jeg kun sige til det ærede medlem hr. Niels Eriksen, at jeg er indstillet på, at der kommer gang i landbokommissionens arbejde, og det interesserer mig meget lidt at føre debatten videre om, hvem der er skyld i, at spørgsmålet skulle behandles det ene eller det andet sted. Jeg havde helst set, at det blev behandlet i landbokommissionen, og landbokommissionens arbejde vil da også blive genoptaget i den nærmeste fremtid.